

НЕДЕЉОМ
У „ПОЛИТИЦИ“

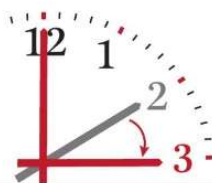
Момо Кајор

Незаборавне
приче стр. 23

СУТРА ПОКЛОН ДОДАТАК

- ШАРГАРЕПА И КАЈСИЈА ШТИТЕ ВИД
- ЧИШЋЕЊЕ ДУШЕ И ТЕЛА КРОЗ ПОСТ
- КАКО ИСТОПИТИ ВИШАК КИЛОГРАМА

С два
на три

Почело
летње
рачунање
времена

ДАНАС ДОДАТАК

У музеју старих машина

ТЕМА НЕДЕЉЕ: СРБИЈА И РАТНА ШТЕТА

Репарације на кашичицу

Побеђена држава плаћа штету држави победници, али искуство из Првог и Другог светског рата показује да је Србија, иако победница, прошла као тешки губитник

Зграда Владе Србије после НАТО бомбардовања 1999. године

Мисао да старе штете радије треба трпети него у невреме лечити нема свој корен у древном свету антике, него је реч о немачкој пословици за коју влада грчког премијера Алексиса Ципраса уопште не хаје.

Стављајући на дневни ред своје политике и ратну штету причињену од стране Немачке у окупираној Грчкој током Другог светског рата, нови грчки премијер Ципрас показује уверење да старе штете не треба трпети и да није невреме за њихово лечење, ма какву буру то изазвало на релацији Атина–Берлин.

Запљуснувши и овдашњу јавност, ова бура не само да је оживела сећања на ратна страдања Србије, него су подстакнуле и наде да би и Београд можда могао нешто да учини и да обнови питање ратне штете учињене током НАТО агресије 1999. године или због страдања у Дру-

гом светском рату. Историчари нас подсећају да су се у историјским ковитлацима загубиле и репарације које су следовале Краљевини Југославији после Првог светског рата.

Као правни институт ратне репарације су први пут установљене Хашком конвенцијом о законима и обичајима рата на копну из 1907. која је ступила на снагу 26. јануара 1910. године. Ратне репарације значе да побеђена држава плаћа причињену ратну штету држави победници, што се прецизира потписаним споразумима и мировним уговорима. Наплатом ратних репарација не само да се кажњава губитник, него се њима економски, али и политички, снажи победник. Захваљујући ратним репарацијама он пребацује своје ратне трошкове на пораженог, чиме такође бива умањена привредна и финансијска снага губитника.

странице 10 и 11

РАЗГОВОР НЕДЕЉЕ: ВИЛИЈАМ МОНТГОМЕРИ, бивши амбасадор САД у Београду

Србија би могла да буде колатерална штета

Последњи амерички амбасадор у СР Југославији Вилијам Монтгомери (1945) важи за доброг познаваоца прилика на Балкану. Службујући као амбасадор у Бугарској, Хрватској и СРЈ био је сведок многих турбулентних дешавања у овом региону, а на нека је одлучујуће утицао. Дипломатску каријеру је започео управо у Београду 1975. године.

„Сећам се једног пријема приређеног у част 4. јула, Дана независности, када сам већ био именован за амбасадора. Док сам шетао испод великог дрвећа у башти америчке резиденције, присетио сам се да сам ту да већ пролазио 26 година раније као дипломата почетник и да је то било моје прво постављење“, каже у разговору за „Политику“.

Благонаклон однос према првом месту службовања прибавио му је улазницом у кружок у Стејт департменту који је у шали називан „београдској мафијом“. Данас када више није активни дипломата живи на релацији Цавтат–Београд и бави се пружањем саветодавних услуга. Приписује му се велика улога у изградњи имиџа Српске напредне странке и њеном доласку на власт.

Када смо разговарали пре готово две године рекли сте да Американци више не морају да бирају страну у Србији. Шта се од тада променило?

Реалност је таква да је Русија овде најпопуларнија земља, а у исто време постоји жеља да се уђе у ЕУ. Ове

Фото Р. Крстић

Како се конфликт између Истока и Запада продубљује, опасност по Србију постаје све већа. За такву непријатну ситуацију нисте криви ви већ сплет историјских околности

две чињенице нису биле тако важне пре две, три године али с конфликтном који је букнуо између Русије и ЕУ око Украјине оваква поделеност представља велику опасност по вашу земљу. Партије на политичкој десници, попут радикала, покушаваће свим силама да подрже Русију, неке друге партије ће подржавати ЕУ и тврдити да владајућа странка не може да вас уведу у Унију. Те партије ће настојати да искористе ситуацију да повећају сопствену подршку међу грађанима и утицаће на унутрашњу поделеност земље.

страница 7

Срби се не базирају на критиковање хомеопатије

стр. 8

€ 120,6327 ДИН

www.politika.rs redakcija@politika.rs

ДАНАС 3"/14"

СУТРА 8"/18"

ISSN 0350-4395

ЦРНА ГОРА 0,75 ЕУР; РЕПУБЛИКА СРПСКА 1,20 ЕУР; ХРВАТСКА 8,00 ЕУР; МАКЕДОНИЈА 45,00 ЕУР; СЛОВЕНИЈА 1,00 ЕУР; ФЕД. БИХ 1,20 ЕУР; САО СРБ 2,00 ЕУР; НЕМАЧКА 1,50 ЕУР; АУСТРИЈА 1,00 ЕУР; ФРАНЦУСКА 2,00 ЕУР; ГРЧКА 1,20 ЕУР; ШВАЈЦАРСКА 3,70 СФ; ШВЕДСКА 21,00 СЕК.

ПОДРШКА

Душан Петричић

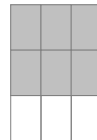
Енергетском дипломатијом до нове цеви

Драган Шаговновић

Када је председник Руске Федерације Владимир Путин крајем прошле године одустао од пројекта „Јужни ток“ истовремено најављујући изградњу гасовода „Турски ток“ и његово довођење до границе Турске и Грчке, та чињеница је избацила Грчку у први план као енергетско чворниште за снабдевање гасом југоисточне Европе, поред Турске која је евидентно највећи добитник после Путинове одлуке, каже за наш лист Драган Шаговновић, генерални директор Економског института из Београда, који је ових дана учествовао у раду конференције „Енергетска безбедност и сарадња“ у организацији International New York Times-а у Атини.

страница 12

Енергетском дипломатијом до нове цеви

Фото 3: Анастасијевић

Складиште гаса „Банатски двор“

Са прве стране

Скуп је, наравно, организован поводом све веће нестабилности на Блиском истоку и Северној Африци због којих се траже поуздани и алтернативни извори снабдевања енергентима. Уколико се томе дода украинска криза и актуелни односи САД и Европе са Русијом може се слободно констатовати, каже наш саговорник, да су пред нама изазови од виталног значаја за енергетску безбедност.

У Атини се могло чути, истиче Шаговновић, да је Русија одустајањем од „Јужног тока“ и представљањем „Турског тока“ сачувала себи образ и истовремено се ослободила проблема усглашавања са Трећим енергетским пакетом и регулативама ЕУ. „Турски ток“ својим већим делом користи трасу „Јужног тока“ са једном основном променом што ће завршити на турско-грчкој граници уместо у Бугарској. Да ли ће одатле уопште ићи гас и којом трасом ка Европи од грчко-турског чворишта остало је до краја нејасно, мада постоје разне опције.

Из излагања представника пројекта „Тап“, „Танап“ и ИГБ могло се закључити да је „Тап“

Драган Шаговновић

понајвише одмакао. Прогнозира се да ће гас на грчко-турску границу стићи 2020. Основни проблем свих алтернативних стратегија је његов капацитет који је знатно мањи од 65 милијарди кубних метара годишње, које је имао не-суђени „Јужни ток“.

Капацитет „Тапа“ је 10 милијарди кубика годишње. То је недовољно да задовољи шире потребе. Русија је већ најавила да ће се транзит гаса кроз Украјину укинути до 2019. године. За-

то је нејасно, сматра Шаговновић, одакле ће се попитати празнина у потребним количинама, јер осим „Тапа“ ниједан гасовод не може да се заврши до тог датума.

Поред проблема са капацитетом у овом тренутку изгледа тешко са сигурношћу предвидети тачну трасу свих потенцијалних гасовода пре-

ма остатку Балканског полуострва. У разматрању је опција да један крак „Тапа“ води преко Бугарске према земљама западног Балкана. Ово је опција на коју Србија може евентуално да рачуна. Такође, Србија може да рачуна и на ИГБ гасовод који из грчког Комотинија води до бугарске Старе Загоре. Овај гасовод се финансира из ЕУ фондова. Капацитет му је пола милијарде кубика годишње. Наше садашње потребе за гасом су од 1,8 до 2,5 милијарди кубика годишње.

За Србију би, сматра наш саговорник, посебно могли бити проблематични поодмакли раз-

Расте енергетски значај Грчке

Посебну пажњу на скупу у Атини, према речима нашег саговорника, изазвало је обраћање новог министра енергетике грчке, Панагиотиса Лафазаниса, што је било прво јавно обраћање од тренутка ступања на министарску функцију. Лафазанис је поновио ставове европске левице у вези са енергетском политиком и приоритет социјалних аспеката над комерцијалним интересима. Истакао је да енергетски коридори треба да допринесе промоцији мира и просперитета и одрживог развоја, а не да служе као средство спољно-политичког и геостратешког утицаја и притисака. Лафазанис је изразио подршку грчке владе за Трансјадрански гасовод (Тап) и интерконектор Грчка-Бугарска (ИГБ), истичући оба пројекта као кључне делове „Јужног гасног коридора“. Лафазанис је истакао позицију Грчке као важне транзитне земље и главне раскрснице енергетских интерконектора у југоисточној Европи.

говори Грчке, Бугарске и Румуније о изградњи такозваног „вертикалног гасног коридора“. Званично потписивање уговора најављено је за мај ове године. У таквој варијанти Србија би остала по страни без прихода од транзита и допала у положај крајњег корисника. Једна од варијанти која би одговарала нашој земљи могла би бити траса од „Турског

тока“ и Грчке, кроз Македонију, до нас и даље планираном трасом „Јужног тока“. Тај коридор, међутим, за ЕУ и неке земље региона није реалан.

Због свега наведеног потребна нам је више него икада интензивна, жешћа енергетска дипломатија. У супротном од земље транзита и планираног прихода од транзитних такси од

300 милиона евра годишње од „Јужног тока“ бићемо у ситуацији да плаћамо пуну цену гаса ради задовољења наших потреба за овим енергентом, рекао нам је на крају Шаговновић.

Јасна Петровић-Стојановић

► После руског одустајања од „Јужног тока“, с којим је Србија требало да буде гасно чвориште Европе, може се догодити да нас будући балкански гасоводи потпуно заобиђу